

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
POGÁNY ANTAL
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TARSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

A Katolikus Tanítókért.

Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács és a Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottsága a keresztény szellemű nemzeti kultúra munkásainak erkölcsi és anyagi ügyét, mindenha gondoskodó figyelemmel kísérte, azt állandóan felszínen tartja és bár zajtalan, de annál eredményesebb tevékenységet gyakorol e legégetőbb kulturális közügy érdekében.

A Biboros-Hercegprimáshoz intézett alábbi felirat, melynek leghathatósabb pártfogását Ő Eminenciája az elnökségnek megígérni kegyes volt, ennek a zajtalan tevékenységnek dokumentuma, melynek jótékony, áldásos hatása az ország egész kath. tanítóságára fog kiterjedni.

Főmagasságú Bibornok-Hercegprimás Úr!
Kegyelmes Atyánk!

A Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottsága és az Országos Kath. Tanügyi Tanács elnöksége, a kath. tanügyi munkásai nevében hódoló tisztelettel a következő alázatos kérelmeket intézi Főmagasságod atyai szívéhez, jól tudván, hogy Főmagasságod magas szavának súlyával a nagyméltóságú püspöki kar nevében illetékes helyre juttatja a keresztény szellemű nemzeti kultúra munkásainak esedezését.

Alázattal kérjük:

a) a nagyméltóságú kormánytól jóságos szavaival eszközölje ki Főmagasságod, hogy az állami tanítóknak adandó fizetési előleget avagy kölcsönt a hitfelekezeti tanítók is megkapják, az állam pénztárából élvezett állámsegélyük arányában. Az így juttatott előleg avagy kölcsön az illetők által oly módon fizetessék vissza az állampénztárnak, miként azt a kiadandó rendelet az állami tanítókra nézve meg fogja állapítani.

b) Az egyházmegyék főpásztorai kegyesen rendeljék el, hogy az állam által az állami tanítóknak engedélyezendő fizetési előleget avagy kölcsönt a joghatóságuk alatt álló kath. tanítók és kántortanítók a fenntartóktól élvezett fizetésük arányában fenntartóik által folyósítva azok pénztárából megkapják; ha azonban a fenntartók a kiutalást saját pénztárukából nem fogantatosíthatnák, minden indokolt esetben az egyházmegyék főpásztorai kegyesen rendeljék el, hogy az érdekelt kath. tanító, kántortanító az őt megillető fizetési előleget avagy kölcsönt az egyházmegyei főtiszt. alapítványi vagy kaptalani pénztárából megkapják, az állami tanítók számára elrendelt visszafizetési módzatok mellett.

c) Hódoló tisztelettel kérjük, kegyeskedjék a magas kormánytól szorgalmazni, hogy a vármegyék közigazgatási bizottsága rendeletileg utasítást kapjon, hogy az 1907. évi XXVII. törvénycikk és az 1913. évi XVI. törvénycikk rendelkezései értelmében haladéktalanul eljárjon, hogy a hitfelekezeti és községi tanítók párber és minden terménybeli járandóságait zavartalanul megkapják.

Hódoló tisztelettel előterjesztett kérelmeinket a háborús állapot mindazon viszonyaival indokoljuk, amelyekre való tekintettel a magas kormány az állami alkalmazottak részére az előleget vagy kölcsönt engedélyezni szükségesnek ítéli; érvünk lehessen még az, hogy a kath. tanítók és kántortanítók szívvel, lélekkel, akaratuk minden erejével törekszenek szintén megfelelni mindazon föladataknak, melyeket a nemzet dicső küzdelme a fényes győzelemért a nemzet tanítóinak vállára rótt.

Hódoló tisztelettel

Főmagasságodnak

Budapestben, 1915. szeptember 18.

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács nevében legkisebb szolgálai:

Dr. Giesswein Sándor,
egyh. elnök.

Ember Károly,
v. elnök.

A kongreganista tanítónő.

Irta: *Blaskó Mária.*

Hogy e fogalomnak: «kongreganista tanítónő» nagy fontosságát megérthessük, messzire el kell kalandoznunk a szellemi világrend labirintusaiban és a labirintus menetek végén felcsillanó igazságokból kell plasztizálnunk a kongreganista tanítónő alakját.

Mit latunk mi a szellemi világban?

Örök forrongást, örökké alakuló erőket, új és új romokon felépített új irányokat. Olyan a világban a lelkiség, mint az elektromos fluid, ha le van kötve is, benne feszül az alkotó erő és ha utat nyer, folyton újabbat és meglepőbbet produkál.

A mai korszellem az útnyitások ideje. Ha valamikor, úgy ma, felpezsdülnek az összes lekötött energiák minden téren. A költészetben új ritmusok esendülnek, a képeken az alakítások reformatódnak, az egész kultúrában új áram indul. És így van ez a technika világában, így a társadalmi életben, ahol szociális érzéknek nevezük az új meglátásokat. Filozófia, történelem, fizika új elméletekben tapogatózik és keresi a bölcsék követét: az igazságot.

És az evolúció hullámai megérezhetők a lelkiség világában is. Mert hiszen a Péteren alapuló krisztusi vallás nemcsak egy időnek a vallása, amiből kinőhet a fejlődő ember. Nem! Krisztus vallása minden korok minden emberének szól. Az őserdők lakójának, úgy mint Európa kultúremberének és a katakombák első keresztényeinek, meg a XX. század filozófusainak egyformán. A motivum egy és ugyanaz: a krisztusi ige. De a moduláció más és más lehet, ahogy fejlődés, körülmény, szellemi különbség megkívánja. Az első keresztények mártírvágyánál szükségesebb volt a középkorban a keresztény kultúrszellem. A remeték szentsége pedig nem állhat most a szociális szükségletek közé.

A mai keresztény áramlatot is egy új eszme viszi: az emberi megértés eszméje. Napsugárt, virágot, kulturát, mechanikát belevinni az emberi megértések világába és lelki értékre emelni. A mechanikusnak nem kell levetni emberi természetét munkakedvét, hanem Krisztus erkölcsi világrendjébe állítja be zakatoló masináit. A tudós előtt szabadon áll a kutatás világa a szentírás útjelzőjének nyomán. A filozófus kedve szerint boncolhatja a csodálatos lelkivilágot, mint Istentől alkotott, krisztusi vérrel megváltott kincset kezelve. Végül a keresztény morál nem tör le a természetet, nem vágja el az ösztönöket, nem nyírálja meg a lelkek ambícióit. Nem, hanem ezt az egész érzéki, ösztönös, nyers természetet beleállítja az istengyermekség föntségébe. Minden természetes vágyat, erőt, hajlamot a krisztusi felfogás piedesztáljára emelve megtisztít és megnemesít. Ma bársonybútorok között is élhetnek aszkéták, zsbongó, lüktető

életforgatagok szenteket sodorhatnak tovább. A természetet nem leigázni, hanem megszentelni, a világot nem megvetni, hanem megjobbitani, az embertártól nem elzárkózni, hanem őt nevelve felemelni, a jövőtől nem rettegni, hanem forrongó, lendületes, keresztény ihlettel telített friss életkedvvel nekivágni: ez az a fejlődő irány, aminek neve: élet. Nem síralomról, halálról, hervadásról és elmúlásról beszélve nevel ez az új irány bágyadt lelkeket, hanem életről, szép életről, nemes életről, krisztusi életről tanít és lelkes apostolokat nevel.

Csak hogy: bármilyen szép is ez az út, mégis csak keskeny utacska, mert hiszen megmondta előre az evangélium, hogy az égbe csak szoros kapu vezet. Hogy igazán krisztusi legyen, úgy szűk, szoros útnak kell lennie. A munkakedv, életöröm-szépségek szélesre futó útját megszüntetik a szegélyére ültetett életfák, milyenek az alázatosság, önmegtagadás, lelki fegyelem, emberi tekintetek megvetése, hajszálnyit sem engedő gyermeki hit és szeretet.

Ezek az életfák nem engedik szélesre futni az utat és az életöröm felett is ott suhogtatják az aszkézis ostorát, a munkabamerülés mellé állítják a meditáció korlátját, az ételszépségekre rászorítják a bűnveszélyek bilincseit.

Milyen következményekre jutunk tehát az eddigiekből?

Hogy mint mindig, — hiszen Isten fejlődő világot teremtett — úgy most is alakuló új eszmék forrongásában állunk és a krisztusi vallás erejével kell őrt állani, hogy az új irányok, új fajta evolúciók megtartsák a helyes evangéliumi utat.

De: kinek kell őrt állni? A józan ész felel rá. Miután fejlődésről van szó, ez azt jelenti, hogy mi csak a kezdeten állunk és a továbbfejlés már a jövő nemzedéké. Ime tehát a jövő nemzedékre kell kihatnunk nekünk és a jövő nemzedék nem más, mint a manak gyermekvilága. Így eljutottunk a labirintus végére, ahol megcsillan a bölcsék köve. Tudniillik az az igazság, hogy a világboldogítás alapja a gyermekvilágra való kihatás, vagyis a pedagógia. És a lelki világrendbe belejátszó nagy hivatású egyén a kiható: vagyis a pedagógus.

Milyen legyen már most ez a nagy horderejű egyén, a gyermekvilág pedagógusa, más szóval a tanító?

Fussunk végig fejtegetésünkön. Beszéltünk fejlődésről a szellemi világrendben és beszéltünk a fejlődés helyes irányában való megtartásáról. Az első megköveteli a tanítótól azt, hogy kultúregyén legyen. Aki ismeri a lelki, szellemi áramlatokat — elég intelligenciával bír azok megfigyelésére és elég lelki alappal rendelkezik azok befogadására.

A másik pedig megköveteli azt, hogy szívvel-lélekkel — teljes meggyőződéssel keresztény legyen. Aki maga visz áramot és nem magát vitéti vele — aki krisztusi elveiből egy hajszálat nem

enged — akinek finom lelkiismerete fogékonyan megérzi a legkisebb helytelent.

Már most ezzel a két követelménnyel rendelkező tanítónő hogy fog beleállani a XX. század pedagógiájába?

Először is nem zárkózik el annak eszméitől, hanem azzal és abban nevel. Hogy csekély példával éljek — néptanítói működésébe belevízi a krisztusi szociális irányt, amivel telítve van a ma világa. Szociális érzék nélkül nem egzisztálhat ma már jó tanító — mert ez most már átjárta a népretegeket.

Másodszor pedig korunk irányzatában meggyőződéses vallásosságával örökösödik, hogy semmi át ne hassa az ifjúságot azokból az új eszmékből, amik fejlődésük forrásában kifutottak az evangéliumi szoros útról. Viszont teljesen át- és átjárja az evangéliumi mustármag ereje, ami hivatva lesz a világ korszellemének fejlődését a keresztv jelében vezetni.

Ime ez a XX. század népedagógusának ideális alakja: mélyen és meggyőződéssel vallásos, intelligens szellemű kulturlény.

Még egy kérdés van hátra. Honnan merítse az a tanító vagy tanítónő ezt a kulturszellemet és mély lelkiiséget?

Nincs erre hivatottabb forrás, mint a tanítóságot nevelő Mária-Kongregációk.

Miért?

Először is a kongregáció belenevel a korszellembe. Tudjuk, hogy a kongregáció nem kizárólag imádkozó és ajtatatoskodó testület. A kongregáció korunk irányvaival együtt él, fejlődik és működik. Átvieszi annak eszméit, megvilágítja a maga lelkével, beleplántálja tagjainak életébe is. Nem lehet letagadni a kongregációk kulturszolgálatait. Nagy tudósok, szociológusok, művészek kerültek és kerülnek ki a fehérzászlós gárdából. És egyszerű emberek egyszerűre bepillantást nyernek a lelki fejlődésükbe és modern áramlatokba akkor, amikor a kongregáció kiszélesíti látókörüket.

A kongregáció azonban ezen fejlődő élete mellett egyszersmind imádkozó, meditáló, hitbuzgalmi szervezet is. Hitet nevel, ami a lélek mélysegébe nyúl, krisztusi szeretetet és erőt gyújt, ami hivatottá tesz az apostolkodásra. A kongregáció neveli azt az erős, megrendíthetetlen tisztá és emelkedett lelkiiséget, amiről előbb szövelünk, hogy szükséges az evolúciónak az evangélium útján való helyes irányításához.

Röviden összefoglalva: A világ lelkiisége korszellemekben fejlődik. A fejlődést egyik nemzedék a másik következőben alapozza meg és ez a pedagógia. Pedagógusnak lenni tehát óriási börderejű dolog és azért a korszellemmel érző intelligenciát és erős lelkiiséget követel. És e kétöt neveli a kongregáció. Tehát a kongreganista tanítónak vagy tanítónőnek kell megadnia népedagógusaink ideális alakjait.

Ezekből megérthetjük és értékelhetjük a tanítóképzők kongregációinak fontosságát. Olyan

missiót teljesítenek, hogy úgy vezetőiknek, mint tagjaiknak hivatásuk magaslatán kell állniok abban a tudatban:

Mi vagyunk a világfejlődést tovább szövő új nemzedékek világosságai, hogy el ne tévedjen az ember a homályban, hanem eljusson az örök fényforráshoz: Isten szívéhez.

Az egyházi népéneklés az iskolákban.

Irta: *Hackel N. Lajos.*

A Katolikus Tanügyi Tanács egyik ülésén, a népiskolai énektanítás tantervének tárgyalásánál felszínre került az egyházi népéneklés is. A felszólalók közt többen azt az álláspontot fogadták el, miszerint helyén való lenne, ha az elemi és polgári iskoláktól felfelé az egyházi népénekekre is némi gond fordíthatnák. Ajánlatos lenne az egyházi naptár szerint, a megfelelő és használatban levő népénekek tanítását valamennyi egyházmegyében az egyes iskolákban kötelezőleg elrendelni, hogy így minél több és közös egyházi dallam jusson a nagyközönség birtokába. A közösen megállapított és betanított dallamok úgy a tisztán magyar, valamint a nemzeti ségek lakta vidékeken, nagy befolyással lennének a tömegéneklés révén az ajtatosság fokozására, a közös érzelmek felébresztésére, az «una katholica» eszméjének terjesztésére.

A Tanács annak idején egy albizottságot küldött ki az ügy tanulmányozása végett, mely hihetőleg a háború multával életjelt fog magáról adni.

Ugyanakkor, amidőn mi ebben a kérdésben az eszmék áradatát kezdtük a népéneklés érdekében kifejtteni, osztrák barátaink már is nagy szorgalommal a kérdés megoldása felé közelednek.

A mult év egyik havában ugyanis az osztrák hitoktatók bécsi köre, Heumann kanonok elnöklete alatt — melyen jelen volt Piffel biboros érsek is — ülést tartott az egyházi énekek az iskolában való terjesztése érdekében.

Az értekezlet az egyes kérdések között főleg arra szorított, mit énekeltsünk az iskolákban és mikor énekeltsünk? Az értekezlet a magyar álláspontnak megfelelően, a közösen és egyöntetűen megállapított egyházi dallamok mellett foglalt állást. A bécsi hitoktatók köre egy hivatalos ima- és daloskönyv, valamint az ahhoz való orgonakiséző könyv kiadását sürgette, egyúttal tisztelettel felkérte az érseki ordináriátust, miszerint a jövőben csak olyan egyházi daloskönyveket hagyjon jóvá, amelyek a közös daloskönyv dallamait és szövegét hiány nélkül közlik.

A közösen megállapított daloskönyv valamennyi elemi, polgári stb. iskolában, továbbá a tanítóképzőkben kivétel nélkül használatba vétessék.

Az értekezlet felhatalmazza a hitoktatói értekezletet, hogy afolyó tanévre az egyházi éneklés menetét állapítsa meg. A hitoktatók egyesülete kérelmével forduljon a cs. és kir. alsóausztriai országos iskolai tanácshoz, miszerint az rendeletben hagyja meg az iskolák vezetőinek, hogy az énektanítók az egyházi évre előírt dallamokat tanítsák be, erre pediglen a rendes énekorán kívül megfelelő egyházi énekorára is szerveztessék.

A Tanügyi Tanács utasítsa a tanítóképzőket, hogy a tanító jelölteiket a zenei képzettség megfelelő

mértékével lassak el, különös figyelemmel az egyházi éneklés és az orgonajátékban való jártasságára.

Az olyan helyeken, ahol a növendékek megfelelő képzettséggel bírnak, vasár- és ünnepnapokon egy-egy énekes mise is adassék elő.

A használatban levő egyházi dalok a lehetőség szerint a hittani órán gyakoroltassanak, egyáltalában kívánatos lenne, ha a növendékek a hittani órán is énekelnének.

Örömmel üdvözöljük az osztrák hitoktatók életre való törekvéseit, akik bizonyára felismerték a népéneknek, különösen az egyházi népéneknek, vallásos és művészi fontosságát, elejét véve a jelenben uralkodó kiabáló, rendszertelen és kifogásolható éneklési módnak.

Egyházi zeneirodalmunk birtokában van több kiváló munkának, amelyekből — kellő átdolgozással — könnyűszerrel összeállíthatnók az ország részére a normál egyházi dallamok vezérkönyvét.

A dolog sürgős, felhívjuk az irányító munkára a kath. Tanügyi tanács figyelmét.

Emléktábla és gyászmise.

Indítvány egy öreg néptanítótól.

Habar még dörögnek az ágyúk, bóbólnak a robbanó gránátok, kattognak a gépfegyverek és ropognak még javában a puskák; habár az irtózatos háború véres zajában a halál még szorgalmasan kaszálja a legdrágább, a legértékesebb életeket; mégis mar most kell azon szeretett hőseink emlékére gondoskodnunk, kik a csendes katedrát a csata zajával, a könyvet a karddal cserélték föl és fiatal drága életüket a Haza szent oltárára rakva, hősi halált haltak a becsület mezején. Gondoskodnunk kell méltó emlékükről, hogy méltók lehessünk hozzájuk, hogy érdemes örökösei lehessünk azoknak, kik életüket értettünk föláldozták.

A hazai társadalom itthonlévő tagjai, kik bármi okból is kénytelenek a «front mögött» tartózkodni, kik vagy koruknál, vagy testi fogyatkozásuknál fogva aktív részt nem vehetnek az ellenség leverésében; akik katonák nem lehetnek és a Haza megmentésében a puskával kezükben részt nem vehetnek; kik szent haragjuknak és elkeseredésüknek nem adhatnak a lövészárokból kifejezést; azoknak itthon kell pótolni mindent, hogy küzdő testvéreink és fiaink lássák, hogy mi is szeretjük édes Hazánkat és vele együtt egyszersmind őket; hogy lássák és tudják, hogy miért kockáztatják drága életüket, hogy miért halnak meg hősiesen.

Hazánk társadalma óriási áldozatokat hozott már, hoz most is és fog még ezután is hozni, hogy legdrágább kincse, életüket kockáztató és föláldozó gyermekei, fiai, testvérei lássák, hogy mi is megteesszük, amit tehetünk.

Ezt a szent kötelességet — hála a magyarok istenének — a magyar társadalom példászerűen, bravúrosan teljesíti.

De a mi szorosabb értelemben vett hőseinkről, a vérünkben való vérünknek, a mi hős tanítótestvéreink emlékének megőrkítéséről szeretnénk egy-két szót szólni, illetve azokra vonatkozólag egy szerény indítványt tenni.

Öminenciája, Magyarország hercegprímása, rendeletet adott ki, hogy a csatákban elesett hősök ré-

szére minden község a maga templomának falair emléktáblát csináltasson.

Ezt a nemes és fenkölt intenciót tanítóhőseinkre nézve még azzal szeretném kibővíteni, hogy minden elesett, hősi halált halt tanító részére abban az iskolában, honnét a csataterre indult és ahol utoljára mint tanító működött, emléktábla állíttassék úgy az utódjainak, valamint a növendékeknek utánzásra méltó példaként. Hogy mindenkor lássák, hogy a magyar tanító nemesak tanítja a hazaszeretetet, hanem példájával meg is mutatja, miként kell a Hazát szeretni és magát föl is áldozni érte; hogy a magyar tanító kész szavainak hitelességét tetteivel, sőt életével is megpecsételni.

Talán egy díszes emléktábla megfelelne e célra, ha azt az iskolateremben a tanítói katedra fölé tenők azzal az egyszerű fölirással:

X. Y.

ezen iskola róm. kath. tanítója, az 1914..... világháború alkalmával mint aezred..... századának (tartalékos vagy önkéntes) rangfokozat 1914. vagy 1915. évi X. hó..... napján a..... csatában hősi halált halt királyért és Hazáért!

Emléke áldott legyen közöttünk!

★

És hogy e hősök katholicizmusa is kidomborodjék, — alázattal kérnök a nagyméltóságú püspöki kart, kegyeskedjenek elrendelni, hogy minden hősi halált halt tanító lelkiüdvéért saját plébániája templomában — lehetőleg halálának évfordulóján — gyászmisét szolgáltatassanak a plébános urak, amelyen a tanuló ifjúság is kötelezően résztvegyen mindenkor.

Ezen gyászmise kötelező legyen örökké.

Hogy ezen alázatos kérelmünket a nagyméltóságú és főtisztelendő püspöki kar magáéva fogja tenni, meg vagyunk győződve.

★

Ezen szerény indítványomat azon alázatos kéressel teszem közzé, hogy a nagyméltóságú püspöki kar, a főtisztelendő papság és az igen t. tanítótestvéreim azt magukéva téve, megvalósítsák!

Tanítók a tüdővész ellen.

(1000 korona jutalom 10 tanítónak.)

A tüdővész elleni védekezés szociális ismereteinek terjesztésében nagy szerepük van a tanítóknak. A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület, ez a par excellence tüdővész ellen küzdő társadalmi és egészségügyi szervezet évről évre a magyar tanítószaghoz fordult, hogy legyen segítségére a tüdővész elleni ismeretek terjesztésében. A tanítók az iskolákban a jó levegőnek, tisztaságnak, rendes étkezésnek egészségügyi fontosságát már a multakban is hangsúlyozták, újabban azonban a tuberkulózis elleni védekezés országos szervezése folytán e tanítások céltudatosabbak lettek és érintették a fertőzés veszedelmének orvostudományi kritériumait is. A zsenge növendékek előtt a tanítók a mindennapi élet szörnyű példáival bizonyították, hogy az egészséges életmód elemi szabályainak be nem tartása minő szörnyű rombolásokat idéz elő a családokban. A tuberkulózis lakásbetegség. Ezt igazolják a legalsóbb népesség körében pusztító és nemzedékről nemzedékre valósággal öröklődő fertőző esetek. A megismerésnek, a kórokozás e megallapításnak pe-

pedagógiai felhasználása alkalmas arra, hogy a növendékek révén az alsóbb népesség körében áldásosan terjessze az egészségügyi ismereteket.

A magyar tanítószó helyesen ismerte fel a maga feladatát e téren s a József Kir. Herceg Szanatórium-Egyesület évről-évre konstatálhatta, hogy a tanítószó munkája milyen jelentékenyen segíti előre a humanitárius és ismeretterjesztő tevékenységét. Ez indította az egyesületet arra, hogy legújabbán egy *egészségügyi tanácsolatot* is közforgalomba hozott, amelyet sok ezerszámban szétküldött az iskolák vezetőinek. Ez egészségügyi tanácsolat a következőképen hangzik:

1. Az egészség a legnagyobb vagyon és boldogság.
2. Zsugori ember az, aki a napfényel takarekoskodik. A napfény az egészség legjobb megőrzője.
3. Egészségedre vigyázz s ezzel vigyazol embertársaidra is.
4. Gondosan őrkdjél lakásod tisztasága felett. Szennyben elszaporodnak a rovarok, különösen a legyek. Ezek pedig a legveszedelmesebb betegségek terjesztői.
5. Étkezés előtt mosd meg kezedet szappannal és vízzel, nehogy veszedelmes betegségek csirait vidd a szadba.
6. Soha se köpj a földre, mert a köpeted árthat embertársaidnak.
7. Zsongító alkohol ártalmas az egészségre. A tiszta víz a legjobb ital.
8. Sok betegséget egészen láthatatlan kis lények (bacillusok) okoznak, amelyek ellen tisztasággal és fertőtlenítéssel védekezzél.
9. Érezd embervoltodat és légy magadra tiszta, mert a tisztatlanság állati tulajdonság.
10. Gyomrodát meleg, forralt ételekkel tapald, a magas hő elpusztítja a betegség csirait.

Kétségtelen, hogy ez a rövid mondatokba komprimált egészségügyi tanácsadás megtalálja az utat a gyermekelmékhez és a gyermekeken át a szülőkhöz.

A József Kir. Herceg Szanatórium-Egyesület a tanítószó nemes munkáját méltányolni kívánta azzal, hogy az ország tanítói karából 10 olyan tanítót, aki a tudóvesz elleni védekezés szociális ismereteinek terjesztése körül a legtöbb eredményt produkálta, 100—100 korona jutalomban, vagyis összesen 1000 korona jutalomban részesített. Az egyesület mérlegelte a hozzá betérjesztett jelentéseket s ezek alapján a következő tanítóknak ítélte oda 100—100 koronás jutalmait: Bagoly Béla ig. tanító (Barátos), Fischer Lipót ig. tanító (Liptószentmiklós), Fülöp Gyula (Nagyarakos), Horn József isk. igazgató (Poprad), Kiss Béla ig. tanító (Újpest), özv. Konecsny Jánosné tanítónő (Szilágysomlyó), Kovács Ida óvónő (Vésztó), Nergert Vilma tanítónő (Jászkarajenő), Lukács Dénes tanító (Alsógyertyán), Szutter Dániel ig. tanító (Pápa).

A magyar tanítószó nem szokott hozzá, hogy a maga önfeláldozó önzetlen, hazafias és szociális tevékenységét akár a nyilvánosság, akár magánosok részéről valami nagy méltánylásban részesítsék. Épen azért különösen megemléstésre méltó a József Kir. Herceg Szanatórium-Egyesületnek ez a spontán elismerése, amely a maga anyagi értéken messze túlmenőleg, rendkívüli erkölcsi értéket jelent a tanítószó szempontjából. Hisszük, hogy a magyar tanítószó a tuberkulózis elleni védekezés áldásos ismeretterjesztése terén további eredményes munkásságot fog kifejteni.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Ember Károly tankönyvei. Sok jeles tankönyvet produkált már a magyar iskolakönyv irodalom és bizony e téren nem kell szégyenkeznünk a tanügy terén elsősorban álló nemzetek előtt sem. De meg a hazai legkitünőbb tankönyvek sorában is az első helyeket foglalják el *Ember Károlynak* a művei, aki 30 év óta fáradhatatlan, elsőrendű vezérmunkása a magyar kath. iskolának, elméleti és gyakorlati téren egyaránt. Egyes felületes tankönyvírók termelésének számához mérve, talán nem sok az, amit ő alkotott. Amde ennek is megvan az oka: mert amit *Ember Károly* írt, az hézagpótló, szükséges és értékes, tanítónak és növendéknek egyképen leghasznosabb tankönyve. A tantervek mesteri alkotója tankönyveiben is mestermunkát produkált. Széleskörű pedagógiai tudása és gyakorlata nála azzal párosul, ami a legtöbb pedagógusból és tankönyvíróból a legtöbb esetben hiányzik: a *pedagógiai érzék*, amit sem szorgalommal, sem tehetséggel, sem gyakorlattal nem lehet megszerezni vagy pótolni, mert ép úgy Isten adománya, mint a zsenialitás. *Ember Károly* nem barátja a kérészéletű divatos pedagógiai aramlatoknak és könyvei mégis a legmodernebb tankönyvek, mert a pedagógiai haladás valódi értékeinek legszakértőbb bírálója és alkalmazója. Nincs itt terünk részletesen taglalni népkolai műveit, bár nagy élvezetünk telnek benne (felsorolásukat lásd lapunk hirdetési részében), de arra rá kell mutatnunk, hogy *Ember* tankönyveiben mozgalmas, eleven, vonzó, *valóságos élet van* és nem az egyes tantárgyaknak száraz, élettelen, határtalan kivonata. Az ő művészi keze alól kikerült *Kath. júliusi iskolások olvasó- és tankönyve* e tekintetben olyan mestermű, amirehöz fogható tankönyvirodalmunkban nincs több. Uttóro a *Magyar nyelv és fogalmazás kézikönyve*. Ahhoz, hogy a tanító ne robotmunkát végezzen iskolájában, hanem az embernevelés művészi feladatát teljesíthesse, kitűnő eszköznek bizonyultak az *Ember-tankönyvek*. Osztatott, osztatlan és nem magyar nyelvű iskolák számára írt *olvasó és tankönyveit* minden nagyigényű tanító a legjobb eredménnyel használja, aminthogy népkolai *nyelvtankönyveiről* és polgári leányiskolai *fordrajt, számtan és nyelvtan* könyveiről is az a közismert vélemény, hogy a legjelesebb tankönyvek. *Ember Károly* tankönyveit a *Szent-István-Társulat* idej tankönyvjegyzéke sorolja fel, amely minden pedagógusnak ingyen rendelkezésére áll.

MEGJELENT.

«**Tanító (tanítónő) társadalmi teendőinek vezérkönyve**». Bérmentve 120 kor. Tartalmazza a tanító legfontosabb társadalmi teendőit utmutatásokkal és tanácsokkal. Gyűjtőknek, tantestületeknek és tanítójelölteknek kedvezményes áron adom. Ez iránt felvilágosítás ingyen. A tiszta jövedelem a háborúban elesett magyar tanítók özvegyei és árvái alapja javára fordíttatik.

LENKEI PÁL, Szeghalom. Békés m.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

Esztergomi érseki megye.

Kisgeszt (u. p. Majtény, Pozsony m.) róm. kath. iskolájához *okt. 10-ig* pályázat hirdetik. Jövedelem a javadalmi jegyzőkönyv szerint: községtől 600 kor., stóla és misejárandóság 60 kor., 2 kat. hold 1598 ööl prima szántóföld élvezete. Párber 279 kg. búza, 309 kg. rozs. Törvényes lakás, kert, istálló. Kötelesség: az osztatlan iskola vezetése és az istentiszteleteken való közreműködés. Pályázhatnak tanítónok is. Az állás nov. 1-én elfoglalandó. **Orbán József**, iskolaszéki elnök. 592 1—2

A **Komárom m. Fűri** róm. kath. iskolához helyettesítő tanító kerestetik, havi 80 kor. és egyszobás lakással. A tanköteleseket naponként felváltva tanítja, esetleg a kántortemetéseknél pótolja. A folyamodványok *szept. 29-ig* az iskolaszékhez Fűrre intézendők. Az állás okt. 1-től elfoglalandó. 616 2—2

Kelenyei (Hont m.) róm. kath. kántortanítói állásra *okt. 7-ig* pályázat hirdetik. Javadalma, javadalmazási jegyzőkönyv szerint: 3 hold 253 ööl szántóföld, 3 hl. buza, 9 hl. rozs, 8 m. tűzifa, borvátság 30 kor., munkaváltás 40 kor., stóla 20 kor., ismétlősök oktatásáért 20 kor., többi mind államsegély. Lakása 2 szoba, zárt konyha, 2 kamra kert. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények az iskolaszék elnökéhez (Ipolyföldemes, u. p. Ipolynagyfalu) küldendők. 638 1—1

A **borsósi** róm. kath. kántortanítói állásra *okt. 7-ig* nyílt pályázat hirdetik. Evi fizetése helyi forrásokból 462/24 kor., a többi az 1913. évi XVI. t.-c. alapján törvényileg kiegészítve. *Iskolaszék.* 641 1—1

A barstaszári plébániához tartozó **Zsitvaújfalu** (Bars megye) fiókegyház kéttanítós róm. kath. iskolájánál kántortanítói állásra *okt. 4-ig* pályázat hirdetik. Tanítói járandóság: helyi járulékból készpénzben és ingatlanban. 1244 kor. Kántori javadalom: 217/92 kor. Államsegély az 1913. évi XVI. t.-c. szerint a szolgálati időnek megfelelően. Természetbeni lakás vagy 240 kor. lakbér, kert. Tannyelv magyar, de a kántori funkcióknál használatos. Tót nyelv ismerete is kívánatos. Kötelessége: a reábizandó osztályok és ismétlőiskolások tanítása, kántori teendők végzése az iskolai Rendszabályok szerint. Választás *okt. 4.* Személyes megjelenés ajánlatos. Zsitvaújfalu iskolaszékhez intézendő, kellően felszerelt kérvények **Novotny János** esperes-plébánoshoz, Barstaszára (p. helyben) küldendők. Iskolaszék. 661 1—1

Nagyölvéd (Esztergom m.) róm. kath. iskolájánál a tanítónői állásra *okt. 4-ig* pályázat hirdetik. Javadalmazása: hitközségtől 634 kor., államsegély 566 korona, lakáspénz 240 kor. és kertilletmény 20 kor. Kötelessége: rendes dolgán kívül női kézimunkatanítás, ismétlősök tanítása díjtalanul, a gyermekeket templomba és körmenetekre elkísérni és rájuk felügyelni. Kérvények kellően felszerelve a nagyölvédi róm. kath. iskolaszék elnökéhez küldendők. 654 1—1

Az **izsai** (Komárom m.) róm. kath. iskolaszék helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés 800 kor. Pályázhatnak ökl. férfi vagy nőtanító az iskolaszék címére. 658 1—1

Pozsonyszőlősi róm. kath. magyar, tót tanvelvű iskolához rendes tanítói állásra pályázat hirdetik az országos törvény által előírt díjazással és lakással. Pályázhatnak tanítónó is. Az iratok *okt. 5-ig* az iskolaszéki elnökségre küldendők. Az állás okt. 15-én elfoglalandó. Személyes jelentkezés figyelembe vétetik. *Iskolaszéki elnökség.* 646 1—1

Egri érseki megye.

A **felsőnyárádi** (Borsod m.) róm. kath. iskolaszék a háború befejeztéig helyettes kántortanítót, esetleg orgonálásban jártas tanítónót keres. Javadalma: évi 800 kor., lakás, stóla. 650 1—1

Miskolcra kántorságban jártas róm. kath. segédtet keresek. Fizetése havi 40 kor., biutorozott szoba, koszt. **Csima Béla** kántor. 651 1—2

Győri püspöki megye.

Kisbéri kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázati határidő *okt. 15.* Törvényes fizetés. Kántortanítónak díjtanul segíteni tartozik. Nők is pályázhatnak. 647 1—1

A **borosdi** (Sopron m.) róm. kath. elemi népiskolához a hadbavonult kántortanító helyettesítésére törvényes fizetéssel pályázat hirdetik. Pályázati határidő *okt. 3.* Horvátul tudók előnyben részesülnek. Kérvények **Zoncsich Jakab** császárfalui (Sopron m.) plébánoshoz intézendők. 659 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **kunbaja** róm. kath. elemi népiskolához a hadbavonult osztálytanítója helyettesítésére *okt. 15-re* tanító vagy tanítónó kerestetik a háború tartamára. Fizetése havi 120 kor. Pályázati határidő *okt. 1.* *Iskolaszék.* 594 2—2

Mohol (Bács-Bodrog m.) nagyközséghez tartozó szállások között az úgynevezett **kisúti A)** és a **szabadkai úti D)** róm. kath. felekezeti iskolánál megüresedett tanítói állásokra rendes tanítói, továbbá a **gunarasi C)** és a **tóviskei E)** iskolánál a tanítók katonai szolgálatra történt bevonulása folytán a jövő 1915/16 tanévre segédtanítói állásokra pályázat hirdetik. A rendes tanítói állások javadalma egyenkint: 1. A törvényes fizetés Mohol nagyközség házi pénztárából havi előleges részletekben. 2. Szabad lakás, a hozzátartozó telek használati jogával. 3. Az iskolaterem fűtése és tisztogatása fejében ugyancsak a község házi pénztárából évi 120 kor. átalány. A segédtanítók javadalma egyenkint: a törvényes 800 kor. fizetés havi előleges részletekben és 120 kor. tanterem fűtési és tisztogatási átalány. Ökl. ovónok is pályázhatnak. A megválasztottak kötelessége az illető iskolához tartozó mindkét nembeli mindennapi és ismétlő tanköteleseket tanítani és a rendes tanítóknak a bács-tiszavidéki róm. kath. tanítóegyesület tagjai sorába lépni. A pályázók kellőképp okmányolt kérvényeiket a moholi r. k. iskolaszékre címezve, *okt. 1-ig* alulírottához adják be. Az állás elfoglalása idejéről a megválasztott értesíttetni fog. **Michler Ferenc** kerületi esperes, moholi plébános. 644 1—2

Dávodon (Bács m.) lemondás folytán róm. kath. magyar tanvelvű iskolánál az úgynevezett II-ik tanítói állásra pályázat hirdetik. Ezen állás javadalmazása: 1. három szobából álló lakás, konyha, pince, kamara, két istálló, mellékhelyiségek természetben haszonélvezete és házhoz csatolt kert. 2. Dávod község pénztárából évnegyedes előleges részletekben 628 kor. 3. 6 hold és ¹⁵⁹²/₁₆₀₀ ööl szántóföld haszonélvezete, melynek adóját a tanító fizeti. 4. Államsegély. A megválasztott tartozik állását *okt. 25-ig* elfoglalni, mely időtől fogja fizetését is húzni s tartozik ismétlőismétlő iskolát is tanítani és a bajavidéki róm. kath. tanítóegyesületbe belépni. A pályázók a dávodói róm. kath. iskolaszékre címzett kérvényüket *okt. 15-ig* írt. **Bászler István** ker. esperes úrhoz, Garára (Bács m.) küldjék. 645 1—1

Kisszálláson (Bács-Bodrog m.) megüresült ambulans-tanítói állásra *okt. 9-ig* pályázat hirdetik. Az állás javadalma: 1. 1200 kor. kezdő fizetés havi előleges részletekben, 2. 240 kor. lakáspénz, 3. 20 kor. kertilletmény. A megválasztandó köteles az ismétlőiskolásokat külön díj nélkül tanítani s a bajavidéki róm. kath. tanítóegyesületbe mindjárt az első évben belépni. A kellően felszerelt kérvények a kisszállási róm. kath. iskolaszékre címezve **Klanszky Ferenc** apát, ker. espereshez János-halomra küldendők. Az állás választás után azonnal elfoglalandó. 667 1—1

Kassai egyházmegye.

Az **aranypataki** (Sáros m.) róm. kath. népiskolánál megüresedett tanítói, ill. tanítónői állomásra pályázat hirdetik. Javadalma díjlevél szerint: 1. Államsegély 756 kor. 2. 11 kat. hold föld, 463 ööl rét, 2 hold legelő haszonélvezete. 3. Ezen ingatlan megműveléshez hit-

közsegtől 7 ígás és 14 kézi napszám. 4. Hitközsegtől készpénzben 40 kor. 5. Tíz véka rozs és árpa. 6. 8 öl tűzifa saját lakása és iskola fűtésére. 7. Ha a tanítónő nem gazdálkodik a 2., 3., 4., 5. alatti járulkok fejében a hitközsegtől a javadalmazásnak 1000 koronáig való kiegészítésére 244 koronát fizet. 8. Természetbeni lakás. Választás *okt. 9-én* délelőtt 11 órakor Zsebráczy Géza bártfai esperes elnöke alatt a helyszínen. 655 1—1

Erdőbényei (Tokajhegyalja) róm. kath. iskolánál II. tanítói állásra pályázat hirdettek törvényszerűi fizetéssel, új lakással. Kötelessége tanításon kívül kántoriakban segídezni. Csak orgonálásban jártas ökl. férfi- és nőtanítók pályázhatnak. Választás *okt. 3-án* d. e. Személyes megjelenés ajánlatos. Kellően felszerelt kérvények r. k. plébániahivatalhoz, Erdőbényére küldendők. 639 1—1

Sáros megyében levő **szenkeresztői** róm. kath. plébániához tartozó jakabvágásai tanítói állásra pályázat hirdettek. Törvényszerű javadalmazás állami segéllyel, mely 1069 kor.-val kezdődik, kétszobás lakás a többi mellék-helyiségekkel. Kérvények *szept. 30-ig*, mely napon a választás is meg fog ejtetni. *Sallay Mátyás* esp.-pléb., isksz. elnökhöz, Szentkeresztre (u. p. Szinyeiújfalú) intézendők. Tót nyelv ismerete és orgonálásban való jártasság multhatatlanul szükséges. 657 1—1

A **hernádszokolói** róm. kath. iskolaszék elhalálozás folytán megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. Lakás és fizetés törvényszerű. Hadmentes tanítók előnyben részesülnek. Választás *szept. 30-án* d. e. 11 órakor. Személyes megjelenés kívánatos. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázati kérvények a hernádszentistváni róm. kath. plébániahivatalhoz intézendők. 673 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Vágagyagosra (Trencsén m.) róm. kath. tanítónő pályázhatik. Fizetése a hitközsegtől 100 kor., a többi államszegély. Kérvények Nagybecsére, plébániahivatalhoz *szept. végéig* küldendők. 661 1—1

A Népevelő 18-ik számában a **vágújfalui** kántortanítói állásra hirdetett pályázat *okt. 1-ig* meghosszabbítottik. *Iskolaszék.* 665 1—1

A **kaszásréti** róm. kath. népiskola vezetésére ökl. tanítónőt, aki tótul is tud, keresek. Fizetése törvényes. Lakása: szoba, konyha, éléskamra. Határidő *október 15.* Felsővadás, p. Kiszuczajhely (Trencsén m.) *Májer Endre* isksz. elnök. 663 1—3

Pécsi egyházmegye.

A **nagyvejkői** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Évi jövedelme: tisztességes lakás, mellék-helyiségek és kerten kívül készpénzben 548 54 kor., szántóföld és rét jövedelme 174 48 kor., terményekben 618 76 kor. Ebből tisztán tanítói 300 80 kor., tisztán kántori 61 02 kor., szétválaszthatatlan kántortanítói 899 94 kor. Az összjövedelem 1261 76 kor. és a megfelelő fizetésekiegészítő államszegély. Pályázati határidő *okt. 3.* Kötelmek díjlevelé szerint. Pályázók hiányában mint helyettes-tanítók jövő évi június végéig ökl. nőtanítók vagy ovónők is alkalmazhatnak. Ezek jövedelme: havi 80 kor. készpénz, a teljes kántortanítói lakás, melléképületei és havi fél öl tüzelőfa. Kérvények kellően felszerelve alulírottakhoz intézendők. Róm. kath. iskolaszék, Nagyvejkén. (Tolna m.) 635 1—1

A **mecekszakáli** kántortanítóságra *okt. 2-ig* pályázatot hirdettek nők számára is. Jövedelme 552 kor. és 3 öl hasábfá, lakás és kert természetben, a többi államszegély. Abaliget (Baranya m.), *Kopári Gyula* elnök. 648 1—1

A **gyűrűfői** róm. kath. iskolához háború tartamára helyettes kerestetik. Tanítónők, nyugalmazott tanítók, képezdevégzettek is pályázhatnak. Fizetése szép lakás, törvényes készpénz, 1 öl tüzelőfa. Kérvények ibaíai róm. kath. plébániahivatalhoz küldendők. Állás azonnal elfoglalható. 668 1—1

Hirdre (Baranya m.) magyar tannyelvű róm. kath. iskolához a háború tartamára helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik *szept. 30-ig* havi 80 kor. illetménnyel s lakással. Az állás *okt. 1-én* elfoglalandó. *Bereczk János* pléb. 650 1—1

Szatmári egyházmegye.

A **pálóci** (Ung m.) róm. kath. fiúiskolához lehetőleg kántori teendőket is végezni képes két helyettes tanerő kerestetik havi 80—80 kor. fizetéssel és a kántori teendőért stóla-jövedelemmel. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázhatnak nők is. Kellően felszerelt kérvények *Müller István* plébánoshoz küldendők. 672 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **nagyperkátai** (Fehér m.) róm. kath. fiúiskolánál egy helyettes ökl. tanító vagy tanítónő *okt. 1-től* az iskolaszéktől megállapítandó időre alkalmazást nyerhet. Fizetése havi 80 kor., az iskolánál lakásul egy butorozott szoba, fűtéssel. Pályázati kérvények a róm. kath. iskolaszék címére küldendők. 674 1—1

A **torbágyi** róm. kath. iskolaszék a III-ik tanítói állásra törvényes illetmények mellett pályázatot hirdet, kötelességei a díjlevelében. *Az iskolaszék.* 675 1—1

Szepesi püspöki megye.

Pályázat a **hernádtapolcai** róm. kath. kántortanítói állásra. Jövedelme: 1. Törzsfizetés a hitközsegtől 160 kor. 2. Államszegély 964 kor. 3. 2 kat. hold szántóföld és 1 kat. hold rét, melyeknek kat. jövedelme 19 28 kor. 4. 720 liter árpa és 720 liter rozs. 5. 16 ürméter puhata a kántortanító használatára. 6. Stólaris jövedelem 60 kor. 7. Kertilletmény 20 kor. 8. Két szobából, konyha, éléskamrából, fatartóból álló szabad lakás, gazdasági épületek nélkül. Katonamentesség igazolandó, mert ilyen előnyben részesül. Folyamodványok *okt. 1-ig.* *Dr. Rolny Ferenc* apátkanonokhoz, Iglóra küldendők. 643 1—1

Tyapesei (Árva m.) róm. kath. állomásra pályázat hirdettek. Javadalma: törvényes fizetés és lakás. Tót nyelv ismerete szükséges. *Iskolaszék.* 653 1—1

Szombathelyi egyházmegye

A **szécsiszigeti** róm. kath. kántortanító helyettesítésére tanító (tanítónő) kerestetik a szorgalmi időre. Fizetés havi 80 kor. és lakás. Választás *szept. 26.* Az állás elfoglalandó *okt. 1-én.* *Iskolaszék.* 629 2—2

Az **ujkörtvélyesi** (Vas m.) róm. kath. iskolához a hadbavonult tanító helyettesítésére tanító vagy tanítónő kerestetik. Fizetése havi 80 kor., lakás és fűtőanyag. Kérvények *okt. 8-ig* ft. *Neubauer Károly* plébános úrhoz (Királyfalva, Vas m.) küldendők. 637 1—1

Baritai (Zalaegerszeg mellett) helyettes tanítói állásra bevonult tanítónk megerkezétségig törvényes fizetés és szép lakás élvezete mellett pályázatot hirdetünk. Határidő *okt. 10.* Kérvények nagylengyeli plébániahivatalhoz küldendők. Nők is pályázhatnak. 664 1—1

Gyepűfűzesen (Vas m., posta és táviróállomás), hol két tanerő működik, róm. kath. (vezető) tanítót keresünk. Állás *okt. 15-én* foglalandó el. Felszerelt kérvények *okt. 13-ig* benyújtandók. Tágas lakás, 3—4 holdon gazdaság, 36 mérő nehéz gabonán kívül a fizetés készpénzben a feltételekkel együtt az iskolaszéknél betekinthető. Személyes megjelenést óhajtunk. *Iskolaszék.* 671 1—1

A pinkaszentkirályi plébániához tartozó **Taródfakemenesmáli** fiókközsegtben levő róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: a) természetbeni lakás, mely 2 szobából, konyha, éléskamra, fűskamra, tyúk és sertésolakból áll. b) $\frac{1}{4}$ hold konyhakert, c) a hitközsegti pénztárból 3287 kor., d) 322 kg. karczgabona, e) 3 köbméter hasábfá, f) tandíjpótló államszegély 632 kor., g) fizetésekiegészítés az 1913. évi XVI. t.-c. szerint. A kántori teendők külön megegyezés szerint díjaztatnak. Pályázhatnak nőtanítók is, kik a kántori teendőkben jártassággal bírnak. A pályázni óhajtók kellően felszerelt kérvényüket *okt. 3-ig* a pinkaszentkirályi plébániai hivatalhoz u. p. Vasalja küldjék, amely napon a választás is meg fog ejtetni. 666 1—1

Léka plébániához tartozó **hosszuszeghutai** (Vas m.) fiókközsegtben levő róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: készpénzben a közsegt pénztárból 206 kor., tandíjpótló államszegély 120 kor., alapfizetés kiegészítés 832 kor. Stóla temetések után át-

lag 6 kor., ingatlanokban 2 hold és 400 □öl szántóöld és rét évi kat. pénzértéke 1678 kor., csak ezen összeg számíttatik be kezdő javadalmazásba. Tényleges évi haszonbér értéke 192 kor., ami az állás előnye, 12 méter tűzifa a házhoz szállítva 60 kor. Hercegi uradalomtól kilátás 10 méter tűzifára gratialeképen ismét előny. Lakás 2 padlózott szoba, 1 konyha, 1 pince, háznál kis kert. Kötelmei részletesen feltüntetve a díjlevél szerint. Tannyelv magyar és német. Tanítónők is pályázhatnak. Személyes megjelenés előnyös, de külön nem díjazatik. Pályázók keilően felszerelt kérvényüket *okt. 12-ig Heisz Altyás* lékai esperes-plébános, isksz. elnökhöz küldjék. 640 1-1

Váci egyházmegye.

Kiskunfélegyháza város róm. kath. iskolaszéke tanyai tanítói állásra pályázatot hirdet. Az állás javadalma: az 1913. évi XVI. t.-c.-ben biztosított fizetés, melyből az iskola pénztára 100 koronát fedez, továbbá természetben lakás és kert. Tartozik a tanterem fűtését és napi tisztogatását 200 kor., a külső tisztogatást 50 kor. évi átutólvért teljesíteni. Iskolaszék áthelyezési joga fenntartatik. Azon okleveles tanítók, kik ezen állást elnyerni óhajtják, oklevéllel, szolgálati és orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket *szept. 30-ig* az iskolaszékhez címezve alulírott elnökhöz nyújtják be. Helybeliek előnyben részesülnek. *Toldy Jenő*, iskolaszéki elnök. 670 1-1

Veszprémi egyházmegye.

A nagyteveli róm. kath. iskolához 1915. okt. 1-től 1916. apr. 1-ig helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik. Havi fizetése 80 kor. Nagytevel (p. Tapolcafő). *Iskolaszék*. 636 1-1

A szomajomi (Somogy m.) róm. kath. népiskoláho egy férfi osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma törvényt szerinti lakbér és államsegélyes rendes fizetés. Kántorságban jártas előnyben részesül. Kötelességei díjlevélben jelezetnek. Pályázati határidő *okt. 9.* Allás azonnal elfogalandó. 649 1-1

Somogyberzencei róm. kath. fiúiskolához a háború tartamára, esetleg a tanév végéig helyettes tanító kerestetik. Fizetése havonként 80 kor., egy butorozott szoba, fűtés és tisztogatással. Különórák adásából szép mellékjövdelemre számíthat. *Iskolaszék*. 652 1-1

Bakonygyiróthi plébánia Sikátor nevű fiókegyházában helyettes tanítói állásra pályázat hirdettetik hété hónapos iskolai időre. Javadalom havi 80 kor. Kérvények a bakonygyiróthi plébániára küldendők. Pályázati határidő *szept. 30.* Személyes megjelenésnél fuvar nem térítetik meg. *Az iskolaszék*. 662 1-1

A dégi (Veszprém m.) róm. kath. iskolaszék a hadi szolgálatot teljesítő tanítója helyettesítésére helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése havi 80 korona, egy szoba. Kötelessége egyik tanteremben az oda besztott növendékek tanítása és esetleg a kántorságban segédkezés. Pályázhatnak nőtanítók is. Pályázati határidő *okt. 6.* Allás azonnal elfogalandó. Kérvények *Balleg András* plébános (Dég) címére küldendők. 669 1-1

Figyelemre méltó.

Különféle ügyekben 3 nap alatt értesítést küldök. Válaszbélyeg csatolandó. SZÁNKÁSI JÁNOS, nyug. áll. isk. igazgató. Bárminemű bevásárlásra megbízást is elfogad. Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. 163-6

A JÓ TANKÖNYV

alapot ad a gyermek hitének és vallásos életének, kifejleszti benne a nemzeti érzést és öntudatot, ellátja őt a gyakorlati élet által követelt elemi ismeretekkel és ügyességekkel. Kiváló pedagógusunknak, **Ember Károly**-nak itt felsorolt tankönyvei *tökéletesen* megfelelnek a *jó tankönyv* e hármas szempontjának.

Kath. falusi iskolák olvasó és tankönyve, osztatlan népiskolák III—VI. osztályai számára, **egy kötetben**, ára 1 korona.

Ugyanaz két kötetben. Az I. kötet a III. és IV. osztály számára, ára 80 fillér, a II. kötet az V. és VI. osztály számára, ára 1 korona.

A magyar nyelv és fogalmazás kézi könyve, elemi iskolák számára. A II. osztály számára 20 fillér, a III. osztály számára 28 fillér, a IV. osztály számára 32 fillér, az V—VI. osztály számára 32 fillér.

A magyar beszéd- és nyelvgyakorlás olvasó és tankönyve, a nem magyar tanítási nyelvű kath. *osztott és osztatlan* népiskolák számára. (Margitai-Mihalicskával közös munka.) A II. osztály számára 80 fillér, a III. osztály számára 80 fillér, a IV. osztály számára 88 fillér, az V. és VI. *egyik éve* 120 fillér, másik éve 120 fillér.

Ugyanaz, csak osztott népiskolák számára. A III—IV. osztály számára 88 fillér, az V—VI. oszt. számára 180 fillér.

Lehr- und Lesebuch für den III—IV. Jahrgang der ungeteilten kath. Volksschulen. Ára 140 fillér.

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT BUDAPEST, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám.